

je raba lahko prešla na zaimek *kateri* in potem dalje na vse pridevniške zaimke in na pridevnik sam. Prim.: *Kateri kruh želite? — Belega. Čigav kruh je? — Mojega.*« Dalje se tam bere: »Jaz torej oblike *-ega* (ki nikakor ni ozko narečna, temveč precej splošna) tudi slovstvenim zgodovinarjem ne bi zamerjal ne pri oziralnih zaimkih ne pri pridevnikih sploh. Zanimivo je, da je prišlo do enakega pojava med zaimkom

kdo in *kaj*; saj veste, da se pogovorno rabi namesti *kaj si rekel* kar *koga si rekel*, ta oblika pa potem prodre celo v imenovalnik: *koga pa je blo, de ste tko kričal*. Oblika na *-ega* je nekako izrazitejša, bolj individualizira predmet, na katerega se nanaša.«

Ta razlaga tožilniškega *-ega* je skoraj identična z razlago O. v 6. odstavku na str. 62.

J. T.
Filozofska fakulteta v Ljubljani

VII. SEMINAR SLOVENSKEGA JEZIKA, LITERATURE IN KULTURE

Ta seminar je tudi 1971. leta (od 5. do 17. julija) organiziral kot del filozofske fakultete v Ljubljani oddelek za slovanske jezike in književnosti. Za koncept in izvedbo seminarja je skrbel organizacijski odbor pod predsedstvom J. Toporišiča.

Delo seminarja se je odvijalo v obliki lektorskih vaj, posebnih predavanj, obiskov znanstvenih in kulturnih ustanov in predstavnih, poučnih izletov, družabnih srečanj in privatnih stikov udeležencev s predavatelji.

Lektorske vaje so bile dveh vrst: dveurne obvezne iz sodobnega knjižnega jezika in njegove stilistike (lektorji F. Drolc, J. Dular, H. Kranjec-Jug, I. Kozlevčar, V. Nartnik, M. Orožen, B. Pogorelec, J. Toporišič, J. Zor) in enourne fakultativne (ki pa se jih je udeleževala do polovica seminaristov) iz zgodovine slovenskega jezika (F. Bezljaj in T. Logar). Lektorati so bili različni glede na to, ali so bili za začetnike ali za napredovale, za jezikoslovno ali literarnozgodovinsko zainteresirane, 2 lektorata pa sta bila za zamejske Slovence.

Jezikoslovna predavanja so bila naslednja: Neavtohtone prvine slovenskega knjižnega jezika (J. Toporišič), Etimološke analize slovanskih homonimov (F. Bezljaj), Glagoli premikanja v slovenščini in ruščini (F. Jakopin), Sintaktična vloga samostalnika in pridevnika (I. Kozlevčar), Jezik novejših slovenskih proze (B. Pogorelec), Jezikovna knjižna tradicija prekmurskih in štajerskih pisateljev (M. Orožen) in Formanti pregibnih besed v slovenščini in srbohrvaščini (J. Jurančič). — Literarnozgodovinska predavanja: Smeri v slovenskem slovstvu po l. 1945 (J. Kos), Razvoj in tipologija slovenske književnosti (B. Paternu), Sodobna slovenska dramatika (M. Zupančič), O začetkih slovenskega pesništva (J. Koruza),

Avantgarda v slovenski književnosti 20. stoletja (M. Kmecl) in Problem fabule v Cankarjevi prozi (F. Bernik). Z umetnostnega področja sta bili predavanji Z. Kumer (Ljudske pesmi vzhodne Slovenije) in J. Sivca (Glasbeno delo na Slovenskem v 16. in 17. stoletju). Preostala predavanja: F. Stare — Izrez kulturno-historične vloge brežiškega kompleksa in prazgodovini, B. Grafenauer — Mesto kmečkih uporov v slovenski zgodovini, V. Novak — Materialna kultura v slovenskem panonskem območju, N. Šumi — Ustroj ljubljanske mestne podobe.

Zlasti splošnokulturne teme predavanj so bile uglasene predvsem na starejša obdobja in na vzhodni del slovenskega prostora. — Posamezna predavanja so udeleženci dobivali ciklostilno razmnožena, sedaj pa so na razpolago tudi vezani zborniki vseh predavanj.

V okviru dodatnega programa seminarja so bili seminaristi na koncertu srednjeveške glasbe na dvorišču Trubarjevega antikvariata (ta je bil tudi prireditelj koncerta) in na operni predstavi v Križankah. Sprejeti so bili še na Inštitutu za slovenski jezik in v Narodni in univerzitetni knjižnici. Na oddelku za slovanske jezike in književnosti jim je bibliotekar M. Kranjec pripravil razstavo slovenskih slavističnih del. — V okviru dodatnega programa gredo tudi poučni izleti: en popoldanski je udeležence popeljal na Vrhniko in k Močilniku (strokovno vodstvo T. Logar in J. Toporišič), drugi pa slovenske seminariste v Vrbo, v Dosloviče in na Bled (o Prešernu govoril B. Paternu, o Finžgarju J. Toporišič). Celodnevni nedeljski poučni izlet je vodil najprej na ogled eksponatov *Forme vive* v Kostonjčevici, od tod v Pišce, rojstni kraj našega velike slovaropisca M. Pleteršnika, nato še v Kumrovec in na grob prvih slovenskih talcev v

Dobravi pri Brežicah ter končno v brežiški muzej, kjer je poleg zanimive arheološke zbirke zelo vredna ogleda še narodopisna, poleg tega pa še posebna oddelka za zgodovino kmečkih uporov in izseljenstvo ter slovita poslikana baročna dvorana (največja v Sloveniji). Ekскурziji je zgodovinska in arheološka pojasnila dajal ravnatelj brežiškega Posavskega muzeja, prof. Stanko Škaller, slavistična pa T. Logar, J. Zor in J. Toporišič.

Družbenopolitična pomembnost prireditve je bila poudarjena s sprejemom pri predsedniku ljubljanskega mestnega sveta, inž. M. Košaku, znanstveno-pedagoška pa s sprejemom pri rektorju univerze, prof. dr. inž. M. Grudnu; dekan fil. fakultete, prof. dr. D. Cvetko, pa je sprejel skupino zamejskih Slovencev.

Seminarja se je udeležilo 105 ljudi iz 19 držav: Avstrije — 15, Bolgarije — 3, Češko-Slovaške — 6, Danske — 1, Francije — 4, Italije — 33, Jugoslavije — 1, Kanade 1, Madžarske 2, DR Nemčije — 3, ZR Nemčije — 10, Nizozemske — 2, Norveške — 1, Poljske — 7, Romunije — 5, Sovjetske zveze — 2, Švice — 1, Velike Britanije — 1, Združenih držav Amerike — 7. Večina (92) jih je dobila našo posebno štipendijo, preostalih 13 pa se je seminarja udeležilo na lastne ali druge stroške. Predavanj so se udeleževali tudi tuji študenti, štipendisti naše države, in drugi gostje.

Po znanstveni ali zaposlitveni lestvici je bilo med udeleženci seminarja 17 univerzitetnih učiteljev in znanstvenih sodelavcev, 23 asistentov, aspirantov ali lektorjev univerz in znanstvenih akademij, 10 kulturnih delavcev in prevajalcev, 22 srednješolskih profesorjev in učiteljev, 32 študentov in 1

dijak (koroški Slovenec). — Vsak seminarist je prejel knjižni dar v višini 400.— ND. Seminar so financirali: Izvršni svet SRS, Izobraževalna skupnost SRS, Sklad SRS za pospeševanje kulturnih dejavnosti, Zvezna komisija za kulturne stike s tujino, Društvo slovenskih pisateljev in RK SZDL — Komisija za manjšinska vprašanja.

Seminar je kot izjemno pomembna manifestacija slovenskih duhovnih znanosti in narodne samobitnosti in enotnosti vseh Slovencev pri udeležencih seminarja naletel na zelo ugoden odmev. Je ena najbolj otipljivih oblik naše povezanosti s svetom, organ posredovanja informacij o našem jeziku, literaturi in kulturi in neposredni razširjevalec našega jezika ter leposlovnih in znanstvenih del. Njegov nadaljnji obstanek je zaradi tega nujen.

V zvezi s VII. seminarjem slovenskega jezika, literature in kulture so nastale naslednje bibliografske enote:

1. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture. 9 str.
2. Program VII. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture. 5.—17. julija 1971, Ljubljana. 4 str.
3. (Predavanja) VII. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture. 337 str.

Glede na pravkar povedano odziv na ta seminar v javnih obćilih, čeprav kolikostno morda večji kot doslej, vendarle ni odseval kakovostne in celotnostne pomembnosti te prireditve (prim. Delo, radio, televizija), saj se naš novinar v tej zvezi zanima skoraj le za izjemne posameznosti ali pa za malo povedne splošnosti.

Jože Toporišič
Filozofska fakulteta v Ljubljani

CELJSKI SEMINAR O VPRAŠANJIH SODOBNEGA SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA JEZIKA IN NJEGOVEGA POUČEVANJA

1

Tridnevni seminar za učitelje slovenščine (v Celju od 24. do 26. septembra 1971) je bil tudi vsebinsko zaokrožen v tri enote: slovenski jezik v osnovnih in srednjih šolah, vprašanja zvrsti in kulture sodobnega knjižnega jezika, socialna in kulturnozgodovinska podoba Kozjanskega (poučni izlet). Seminar je vsebinsko pripravilo Slavistično društvo Slovenije, organizacijske

naloge pa je rešila celjska podružnica SDS, ki ji predseduje *Božena Orožnova*. Udeležba je bila vsaj prvi dan izredna, saj je predavanja poslušalo okrog 400 slavistov, med njimi precej slovenistov iz zamejske Slovenije.

Petkov dopoldanski program je bil kar preveč obsežen. Po pozdravnem nagovoru predsednika SDS *Franca Zadavca*, ki je posebej poudaril vlogo in moč kultivirane